

PUURMANI MÕISAKOOL

Kehtestatud Puurmani Mõisakooli dir kk
02.10.2018 nr 1.3/33-k

PUURMANI MÕISAKOOLI ÕPPEKAVA

Õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 ja Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ § 4 alusel.

§ 1 Üldsätted

- (1) Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.
- (2) Kooli õppekava koostades peetakse silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse.
- (3) Kool rakendab vajadusel lihtsustatud õpet kerge intellektipuudega õpilastele, kes koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul õpivad lihtsustatud õppes.

§ 2 Kooli väärtused ja eripära

- (1) Väärtustame:
 - 1) emakeelt, isamaad ja kultuuri;
 - 2) lugupidamist endast, kaasinimesest ja keskkonnast;
 - 3) teadmishimulisust.
- (2) Kooli eripära tuleneb koolihoonest. Kool asub 1881. aastal valminud neorenessanss-stiilis mõisa härrastemajas. Õpilased läbivad põhikooli jooksul mõisa lugu tutvustava õppeaine. Mõisapargis rakendatakse õuesõpet. Eesti Vabadussõja ajal rajas Julius Kuperjanov Puurmani mõisas partisanide pataljoni. Seetõttu tuuakse kooli õppetegevuses esile isamaalisuse aspekti.

§ 3 Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

- (1) Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvatamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- (2) Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada põhikooli õpilaste eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- (3) Koolis on loodud õpilastele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- (4) Kooli õppekava läbinud õpilastel on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- (5) Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvas õppes. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(7) Kool seisab eest rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

(8) Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 3. tasemel kirjeldatud üldnõuetega. Õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide põhimõtete, protsesside ja üldiste mõistete kohta, kognitiivsed ja praktilised oskused ülesannete täitmiseks ja probleemide lahendamiseks, valides ja rakendades põhimeetodeid, materjale ja teavet ning suutlikkus vastutada õppeülesannete täitmise eest, kohandada probleemide lahendamisel enda käitumist vastavalt olukorrale.

(9) Õppe- ja kasvatusaaineüleseks eesmärgiks on põhikooli riiklikus õppekavas esitatud üldpädevuste ning riiklike õppekavade ainekavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine.

§ 4 Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

(1) Üld- ja valdkonnapädevuste kirjeldamise kaudu taotletakse õpilasel riiklikus õppekavas kirjeldatud suutlikkuse kujunemist. Vastav suutlikkus on kujunenud, kui see on tõendatud.

(2) Pädevused kujunevad õppeainete omandamise kaudu. Pädevuste kujundamine toimub meetodite valiku kaudu ning detailsemalt on see kirjeldatud õpetaja töökava tasandil.

(3) Pädevuste kujundamine ei ole midagi sellist, mis on delegeeritud ainult õppeainetele või ainevaldkondadele. Pädevused väljendavad kogu kooli tegevuse üldist taotlust, milleks on õpilasel vajaliku suutlikkuse kujundamine.

(4) Kooli tegevus on korraldatud pädevuste kontekstis, sh õpetuse kavandamine, mõtestamine, läbiviimine ja tagasisidestamine. Ka õppekavavälises tegevuses esituvad õppimisvõimalused ning üldpädevused aitavad paigutada koolis tehtavad tegevused laiemasse konteksti. Kuna pädevuste omandamine on efektiivsem kontsentreeritult ja reflekteeritult ning koos võimalusega kinnistada ja harjutada, siis ei panustata koolis mitte ühekordsetele üritustele, vaid traditsioonilistele üritustele. Kooli üritusi ei kavandata mitte üksikult ja iseenesest vaid pädevuste kujundamise osana.

(5) Pädevustest lähtuvalt on nii aineõpetus kui õppekavaväline tegevus sihipäraselt läbi mõeldud. Pädevused realiseeruvad koolipere tegevuses õppekeskkonnas.

(6) Pädevused suunavad ka koolipere valmisolekut reageerida sihipäraselt erinevates olukordades nii õppetöö ajal kui ka õppekavaväliselt. Näiteks võimaldab adekvaatne ja pädevustest lähtuv koolitöötajate käitumine õppida õpetajate eeskujust seda, kuidas tuleks täiskasvanute maailmas reageerida situatsioonile, kui kellegi väljaütlemised on solvavad või provokatiivsed. Õpetajate käitumine on ka eeskujuks olukordades, kus tekivad „laineid löövad“ sündmused. Selle kõige saavutamiseks toimub koolis kriitiliste olukordade kogumine ja tarvilike käitumismustrite lahtikirjutamine. Oluline on ühine arusaam sellest, kuidas reageerida rikkumistele, kuidas tunnustada ja toetada õpilaste positiivseid ideid ja omaalgatusi.

(7) Erinevad koolis toimuvad tegevused aitavad kujundada pädevusi, kui nad on teadlikult kavandatud ja mõtestatud.

(8) Lisaks teadlikule pädevuste kujundamisele on pädevuste kujunemisel oluline tagasisidestamine, mis võib väljenduda väga erinevas vormis. Tagasisidestamine annab informatsiooni selle kohta, kas ja kuidas pädevuste kujunemine tegelikult toimub. Koolipoolse tagasisidestamise kõrval on oluline ka õpilaste enesehindamise roll, mis võimaldab jälgida õpilastel oma tegevust ning õpetajal saada informatsiooni, mida õpilase välise tegevuse ja käitumise vaatlemine ei võimalda.

(9) Tagasisidestamine eeldab kriteeriumite olemasolu, mis võimaldab hinnata pädevuste saavutust. Kriteeriumid on vajalikud ka seetõttu, et pädevuste kujunemine toimub ka

keskkondades, mida kool suunata või kujundada ei saa. Pädevuse saavutatuse kriteeriumid võimaldavad aru saada, kas pädevuste kujunemine toimub või mitte. Kuna „pädevust“ määratletakse kui asjakohaste teadmiste, oskuste ja suhtumiste kogumit, siis kriteeriumid on esitatud teadmiste, oskuste ja suhtumise tasanditel.

(10) Üldpädevused

Kultuuri- ja väärtuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

Sotsiaalne ja kodanikupädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid, ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha erinevates situatsioonides koostööd teiste inimestega; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Enesemääratluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

Õpipädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

Suhtluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades; kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teinud tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogiatega olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Ettevõtlikkuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

Digipädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

(11) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

(12) Ainekavades esitatakse nii kooliastmete õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel või osaoskuseti. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

§ 5 Õppe- ja kasvatuspõhimõtted

(1) Koolis ja väljaspool kooli toimuva õppe ja kasvatuse korraldamisel lähtub kool riiklikes õppekavades ja teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest.

(2) Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat.

(3) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes üldhariduskoolis õpetava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

(4) Kooli õppekava alusel toimivas õppes osalemine toimub ilma õpilaste või vanemate poolse kaasrahastamiseta.

§ 6 Õppimise käsitlus

(1) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasti ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima.

Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus.

Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

(2) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(3) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärasest soovist enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(4) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

§ 7 Taotletavad pädevused, õppe ja kasvatused rõhuasetused ja tunnijaotusplaan

(1) I kooliaste

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppet oks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade k itumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis k imisesse ja  ppimisesse;
- 3)  piharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud t o oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koost ooskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja v artustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6)  piraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2)  petaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3)  ppet o korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik t ooviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aine petuslikku t ooviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

I kooliastme tunnijaotusplaan

Ained	Klassid			
	1.	2.	3.	I KA
eesti keel	7	6	6	19
A-v�orkeel			3	3
matemaatika	3	3	4	10
loodusõpetus	1	1	1	3
inimeseõpetus		1	1	2
muusika	2	2	2	6
kunst	2	1	2	5
t�o�petus	1	2	1	4
kehaline kasvatus	2	3	3	8
Kohustuslik maht	18	19	23	
<i>Vaba tunniressurs:</i>	2	4	2	8
suhtlemis- ja k�itumis�petus	1			1
informaatika		1	1	2
matemaatika	1	1		2
inimeseõpetus		1	1	2
rütmika		1		1
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25	

(2) II kooliaste

II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, s brana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusv arne ning vastutab oma tegude eest;

- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

Õppe ja kasvatuses rõhuasetused II kooliastmes

(1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuses põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

II kooliastme tunniarvutusplaan

Ained	Klassid			
	4.	5.	6.	II KA
eesti keel	5	3	3	12
kirjandus		2	2	4
A-võõrkeel	3	3	3	9
B-võõrkeel			3	3

matemaatika	4	4	5	13
loodusõpetus	2	2	3	7
ajalugu		1	2	3
ühiskonnaõpetus			1	1
inimeseõpetus		1	1	2
muusika	2	1	1	4
kunst	1	1	1	3
tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	1	2	2	5
kehaline kasvatus	3	3	2	8
Kohustuslik maht	21	23	29	
<i>Vaba tunniressurs:</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>10</i>
eesti keel	1			1
matemaatika		1		1
ajalugu		1		1
loodusõpetus	1			1
rütmika	1			1
keskkonnaõpetus		1		1
mõisalugu		1		1
informaatika	1	1	1	3
Maksimaalne nädalakoormus	25	28	30	

(3) III kooliaste

III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäeva elu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;

- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

Õppe ja kasvatuses rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuses põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvid arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

III kooliaste tunniarvutustabel

Ained	Klassid			
	7.	8.	9.	III KA
eesti keel	2	2	2	7
Kirjandus	2	2	2	6
A-võõrkeel	3	3	3	9
B-võõrkeel	3	3	3	9
matemaatika	5	4	4	13
loodusõpetus	2			2
geograafia	1	2	2	5
bioloogia	1	2	2	5
keemia		2	2	4
füüsika		2	2	4
ajalugu	2	2	2	6
inimeseõpetus	1	1		2
ühiskonnaõpetus			2	2
muusika	1	1	1	3
kunst	1	1	1	3
käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	1	5
kehaline kasvatus	2	2	2	6
Kohustuslik maht	28	31	31	
<i>Vaba tunniressurs:</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>4</i>

eesti keel	1			
keskkonnaõpetus	1			1
loovtöö		1		1
karjääriõpetus			1	1
Maksimaalne nädalakoormus	30	32	32	

§ 8 Valikainete ja võõrkeelte valimise põhimõtted

(1) Puurmani Mõisakool võimaldab õpilastele õppe järgmistes valikainetes: informaatika, keskkonnaõpetus, suhtlemis- ja käitumisõpetus, mõisalugu, rütmika. Nende õpetamise mahud määratakse kindlaks igaks õppeaastaks kinnitatavas tunnijaotusplaanis arvestades õpilaste ja nende vanemate soove.

(2) Puurmani Mõisakoolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt ning B-võõrkeelena vene keelt, arvestades õpilaste ja nende vanemate soove.

§ 9 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted põhikoolis

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoollisi projekte.

Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

- 5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

(4) Läbivad teemad

„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu-, ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisel ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärke ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseoskuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

„Keskkond ja jätkusuutlik areng“

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse:

- 1) aru saada loodusest kui tervikust, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saada inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklikke keskkonnavalikuid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- 5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusele põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivaldatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklike seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 4) mõistma avaliku, ettevõtliku- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- 5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- 6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

„Kultuuriline identiteet“

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumise laadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingsusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

„Teabekeskond“

Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;

- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- 5) arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

„Tehnoloogia ja innovatsioon“

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas. Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimese töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) kasutama tänapäevaseid tehnoloogilisi vahendeid sh robotika seadmeid (näiteks: Lego WeDo, Lego Education komplekti Lihtsad masinad, Mindstorms Education) tehnoloogiaõpetuses, millega saavutatakse põhikooli riikliku õppekava tehnoloogiaõpetuse õpitulemused valmistades töötavaid mudelid praktilise tööna ja kirjeldades tehniliste seadmete ja tehnika arenguloo kujunemist ning selle olulisemaid saavutusi.
- 7) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides ning loovtöodes kasutades selleks muuhulgas ka robotika seadmeid (näiteks: Edisoni robotite, Mesimummude, Lego WeDo, Lego Lihtsate masinate, Mindstorms Education`ga).

„Tervis ja ohutus“

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

- a) Tervisekasvatust põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamise koolis.
- b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse:

- a) tervise valdkonnas:
 - 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
 - 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
 - 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
 - 4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;
 - 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- 3) kujundama turvalisele kooli- ja koduskeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- 4) omandama teadmisi ning oskusi- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma jälgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

„Väärtused ja kõlblus“

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- 6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

§ 10 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht

- (1) Puurmani Mõisakooli I kooliastmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.
- (2) Puurmani Mõisakooli II ja III kooliastmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.
- (3) Õpilast suunatakse liikluskasvatuse valdkonnas:
 - 1) kujundama liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
 - 2) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
 - 3) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma jälgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
 - 4) tundma õppima ja väärtustama liikluse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.
- (4) Klassi- ja aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides.
- (5) Liikluskasvatuse teemad määratletakse klassijuhataja töökavas.
- (6) Liikluõppe tõhustamiseks võib läbi viia huviringina liiklusõpet, mille läbimine võib olla eelduseks jalgratturi juhiloa taotlemisel.
- (7) Klassi- ja koolivälised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

§ 11 Lõimingu põhimõtted

(1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

(2) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisest projektide ja läbivate teemade ühiste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppeesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

(3) III kooliastmes korraldab kool õpilaste läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vm. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.

Loovtöö korraldus sätestatakse iga õppeaasta 1. oktoobriks direktori käskkirjaga.

§ 12 III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid hõlmav. Loovtöö peab olema sooritatud vähemalt hindele "rahuldav".

(2) Loovtöö eesmärgid on:

- 1) pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust;
- 2) toetada õpilase loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist;
- 3) arendada õpilase eneserefleksiooni ja kriitilist mõtlemist;
- 4) arendada õpilase eneseväljendus- ja esinemisoskust;
- 5) toetada õpilase analüüsi- ja argumenteerimisoskuse arengut.

(3) Loovtöö võib olla:

- 1) uurimus;
- 2) konkursi, kontserdi, võistluse, konverentsi või muu ülekoolilise sündmuste korraldamine;
- 3) kunsti-, käsitöö või tehnoloogiõpetuse projekt;
- 4) foto või kunstinäitus;
- 5) õppematerjali loomine;
- 6) omaloomingulise muusikateose, kirjandusteose loomine;
- 7) omaloominguline kava;
- 8) giidituuri ettevalmistamine ja läbiviimine mõisas ja pargis;
- 9) ürituse organiseerimine vallas.

(4) Loovtöö tehakse individuaalselt või kollektiivselt, valides kooli poolt esitatud teemavaldkondade hulgast sobiv. Täpsema teemavaliku teevad õpilased.

(5) Loovtööd on võimalik teha järgmistes põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud ainevaldkondades: keel ja kirjandus, võõrkeeled, matemaatika, loodusained, sotsiaalsed, kunstiained, tehnoloogia ja kehaline kasvatus.

(6) Aineõpetajad esitavad hiljemalt 1. septembriks teemavaldkonna, mida nad on valmis juhendama.

(7) Õppealajuhataja tutvustab õpilastele loovtöö sooritamise tingimusi loovtöö tunnis.

(8) Loovtöö teemad fikseeritakse klassijuhataja poolt hiljemalt septembri lõpuks tabelina, kus on kirjas: töö sooritaja/sooritajad; loovtöö teema pealkiri; millal töö teostatakse; juhendaja.

(9) Loovtöö sooritajad, teemad ja juhendajad kinnitab kooli direktor käskkirjaga hiljemalt 1. oktoobriks.

- (10) Pärast teemavaliku kinnitamist koostavad õpilane ja juhendaja ajakava, mis kindlustab loovtöö õigeaegse valmimise.
- (11) Üks õpetaja juhendab õppeaasta jooksul üldjuhul maksimaalselt kahte õpilast või ühte rühma.
- (12) Loovtöö juhendaja:
- 1) aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
 - 2) soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
 - 3) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakavast kinnipidamist;
 - 4) nõustab õpilast esitlemise vormi valikul ja esitluse koostamisel;
 - 5) täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
 - 6) esitab kirjaliku kokkuvõtte loovtöö valmimisest.
- (13) Loovtöö etapid on: loovtöö temaatika ja juhendaja valimine, töö kavandamine, töö läbiviimine ja kirjalik kokkuvõte.
- (14) Loovtöö lõpptulemusena valmib igal õpilasel kokkuvõttev kirjalik töö, mis koosneb järgmistest osadest:
- 1) tiitelleht,
 - 2) sisukord,
 - 3) sissejuhatus,
 - 4) põhiosa,
 - 5) kokkuvõte,
 - 6) kasutatud allikate loetelu,
 - 7) lisad (vajadusel).
- (15) Loovtöö vormistamise ja hindamise korralduse ning põhimõtted kinnitab kooli direktor käskkirjaga.
- (16) Loovtöö esitatakse õppealajuhatajale paber kandjal hiljemalt nädal enne loovtöö esitlemist.
- (17) Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kes on määratud ajaks esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma kirjaliku loovtöö või on teinud ära loovtöö praktilise osa ettekande ning esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile töö kirjaliku rapordi.
- (18) Loovtöid hindab hindamiskomisjon, mis moodustatakse direktori käskkirjaga hiljemalt nädal enne loovtööde esitlemist. Loovtööde hindamiskomisjoni esimees võib olla direktor või õppealajuhataja ning komisjoni ei kuulu loovtööde juhendajad.
- (19) Hinnang antakse loovtöö sisule, protsessile, vormistamisele, esitlemisele ja küsimustele vastamisele.
- (20) Loovtöid ja juhendajate kirjalikke kokkuvõtteid säilitatakse kolm aastat.

§ 13 Õppekeskkonna mitmekesistamise tegevused

- (1) Õppekeskkonna mitmekesistamise ja õppekava rakendamist toetavateks tegevusteks on ülekoolilised ja koolidevahelised projektid, õppekäigud ja külastused, kooliväliste esinejate loengud, seminarid, laagrid, matkad, tähtpäevad, temaatilised õppepäevad, projektõpe jmt.
- (2) Õppekeskkonna mitmekesistamise tegevused kavandatakse üldjuhul enne õppeaasta algust ja fikseeritakse kooli üldtööplaanis.
- (3) Õppekeskkonna mitmekesistamise tegevused viiakse ellu üldjuhul koolisisese meeskonnatööna, millesse on kaasatud vajadusel koolivälised partnerid.
- (4) Õppekeskkonna mitmekesistamise tegevused peavad olema seotud õppekava üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiselega.

§ 14 Õppe ja kasvatuse korraldus

(1) Õppeaasta pikkuseks on vähemalt 175 õppepäeva. Õppeaasta algab üldjuhul 1. septembril.

(2) Õppeaasta koosneb kolmest õppetrimestrist ja vaheaegadest. Õppepäev on kalendripäev, mil õpilane on päevakava või individuaalse õppekava alusel kohustatud õppes osalema. Ühes nädalas on kuni 5 õppepäeva.

(3) Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe võib olla näiteks loeng, individuaaltund, e-õpe, õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui õpetaja.

(4) Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Vahetunni pikkus on vähemalt 10 minutit iga õppetunni kohta.

(6) Suvevaheajal on tagatud igale põhikooli õpilasele vähemalt 10 järjestikuse nädala pikkune puhkus kõigist õppe ja eksamitega seotud tegevustest.

(7) Põhikooli kooliastmed on:

1) I kooliaste – 1.–3. klass;

2) II kooliaste – 4.–6. klass;

3) III kooliaste – 7.–9. klass.

(8) Õpilaste nädalakoormus põhikooli klassides on:

1) 1. klass - 20 õppetundi;

2) 2. klass - 23 õppetundi;

3) 3. klass - 25 õppetundi;

4) 4. klass - 25 õppetundi;

5) 5. klass - 28 õppetundi;

6) 6. klass - 30 õppetundi;

7) 7. klass - 30 õppetundi;

8) 8. klass - 32 õppetundi;

9) 9. klass - 32 õppetundi.

(9) Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

§ 15 Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetava osana

(1) Kool võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga õpitulemusi.

(2) Kui kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatakse koolis õpetava osana, siis peab olema aru saada, millise õppimise põhjal tehtud ja milliste õpitulemuste saavutamisel on kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatud.

(3) Keskne põhimõte on, et lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest, mitte sellest, kelle juures ja kus õpilane õppis või tegevusi sooritas. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õppis. Täiendav materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud.

(4) Väljundipõhises õppes ei ole keskne küsimus selles, kuidas ja kus mingi pädevus või õpitulemus omandati, vaid pigem selles, kas see pädevus või õpitulemus on olemas ja kuidas selle olemasolu on võimalik hinnata. Kooli õppekava välist õppimist või tegevust ei hinnata mitte kogemuse, vaid sellest toimunud õppimise põhjal. Õpitu peab kokku sobima nende

õpitulemustega, mille saavutamist taotletakse. Kindlasti peab õpitu olema määratletav ka tasemega. Põhikoolis arvestatakse samal haridustasemel või kõrgemal tasemel omandatud. On oluline, et mujal õpitu oleks sisuliselt sobiv õppekavaga, mille järgi õpilane koolis õpib.

(5) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuse arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

(6) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

(7) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemlised olla seotud:

1) tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;

2) sisulise aegumisega – kuna teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;

3) teistel (madalamal) õppetasel läbitud õppe mitte arvestamisega;

4) topeltarvestamise vältimisega – mujal (näiteks muusikakoolis) õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus ei ole automaatselt üle kantav muusika õppeaine läbimisena.

5) samuti ei arvestata kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi seoses kooli lõpetamisega (koolieksam sooritamisel, õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamisel ning loovtöö koostamisel).

(8) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, kes koosneb pedagoogilisest personalist ning selle ülesanne on selgitada, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane. Hindamisse kaasatakse vähemalt kaks õpetajat, kes tunnevad terviklikult ja põhjalikult õppekava, kellel on kõrgelt arenenud empaatia- ja üldistusvõime, kes aktsepteerivad, et õppimine võib toimuda ka väljaspool kooli ja õppekava, kes tunnevad kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuse arvestamise erinevaid hindamise vahendeid ja nende kasutamise võimalusi.

(9) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste kaudu omandatud hinnatakse palju rangemalt ja põhjalikumalt kui õppekava tavapärases vormis läbinute tulemusi. Põhjuseks on asjaolu, et tavapärases vormis õppeprotsessis läbinutel on suurem tõenäosus omandada ühesuguseid õpitulemusi. Rangem ja põhjalikum hindamine on õigustatud ka seetõttu, et hoida ära olukorda, kus ühtedelt nõutakse oluliselt rohkem kui teistelt, saavad ju mõlemad ühesuguse lõputunnistuse.

(10) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandamise tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust nende õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse. Tüüpiliseks on küsida tõendusmaterjaliks õpitu kirjalikku refleksiooni või analüüsi, dokumenteeritud tõendusmaterjali ja vajadusel teha ka õpilasega vestlus. Hindamisel eristatakse otseseid ja kaudseid tõendeid. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuse arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Tõendusmaterjalideks võivad olla primaarsed tõendusmaterjalid (töonäidised, kirjutatud projektid, uurimustööd, artiklid, kavandid, projekti ja / või uurimustöö aruanded jm, mis otseselt tõestavad taotleja pädevusi või õpitulemusi), sekundaarsed tõendusmaterjalid (õpisoorituste tõend või hinneteleht,

juhendaja või kogenuma kolleegi hinnang, õppeaine kava, kus on kirjas õppeaine/ kursuse eesmärgid, õpitulemused, sisu lühikirjeldus, maht tundides, tõendus tegevuste sooritamise kohta) või narratiivsed tõendusmaterjalid (igasugused oma õppimise ning tegevuse analüütilised käsitlused, kus taotleja seostab õpitut taotleva õppeaine õpitulemustega, taotleja kogemusse-alane refleksioon). Tavaliselt on tõendusmaterjalid omavahel kombineeritud. Hindamiskomisjonil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalidest ei ole piisav õpitulemuse omandamise tõendamiseks.

(11) Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus etteantud taotlusevormil kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina. Enne taotluse esitamist toimub õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta. Nõustamist viib läbi kooli õppealajuhataja.

§ 16 Hindamise korraldus

(1) Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlamalt tegutsema;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

(3) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise kohta iga trimestri ning õppeaasta lõpus. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

(4) Teadmiste, oskuste ja käitumise-hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse õpilastele klassijuhataja poolt iga õppeaasta alguses ning lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul, soovi korral ka individuaalselt.

(5) Õpilane saab klassi- või aineõpetajalt trimestri esimesel tunnil teada ainenõuded: mida ja millal antud õppeaines hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

(6) Õpilane saab oma hinnete kohta teavet aineõpetajatelt ja klassijuhatajalt. Lapsevanemal või eestkostjal on õigus saada teavet oma lapse hinnete kohta aineõpetajatelt ja klassijuhatajalt. Kokkuvõtvad hinded tehakse lapsevanemale teatavaks iga trimestri lõpul e-kooli kaudu ja õppeaasta lõpul paber kandjal.

(7) Kujundav hindamine

1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasise õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt või kaaslastelt enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja

oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

3) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

4) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus kooli kodukorra, üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

5) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Õpimapp sobib arenguvestluse alusmaterjaliks.

(8) Kasutatav hindamissüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted

1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

2) Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis.

3) Hindamisel viie palli süsteemis:

- hindegga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

- hindegga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

- hindegga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

- hindegga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

- hindegga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

4) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegga „4” 75–89%, hindegga „3” 50–74%, hindegga „2” 20–49% ning hindegga „1” 0–19%.

5) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegga „nõrk”.

6) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

(9) Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks. Koondhinded esitatakse viie palli süsteemis.

2) Trimestrihinde väljapanemise põhimõtted fikseeritakse trimestriks koostatavates ainenõuetes.

3) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine koondhinne jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“.

4) Õpilasele, kelle koondhinne on „puudulik“ või „nõrk“ või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabi rühm jms.), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

5) Koondhinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

6) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt koondhinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeperioodi lõppu.

7) Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

8) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamast õppeainest aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

9) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamast õppeainest aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

9) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

10) Punktis 5 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

§ 17 Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö vähemalt hindele „rahuldav“ ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;

2) kellel on kahes õppeainest kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellele kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel rakendatud individuaalse õppekavaga on sätestatud taotletavate õpitulemuste erisusi võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalse õppekava õpitulemuste saavutatus.

(4) Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

§ 18 Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

(1) Õpilasel on võimalus järelevastata või sooritada järeltöö kui tema kirjalikku või praktilist tööd, suulist esitust, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata.

(2) Kokkuleppel õpetajaga on õpilasel võimalus sooritada järeltöö või järelevastata tööd, esitust või tegevust, mida on hinnatud hindegaga “rahuldav” või “hea”.

(3) Järelevastamine ning järeltööde sooritamine toimub kokkuleppel õpetajaga, lähtudes kinnitatud õpiabiaegadest.

(4) Järelevastamine või järeltöö sooritamine toimub kümne õppepäeva jooksul pärast hinde teada saamist, kokkuleppel õpetajaga ka hiljem.

§ 19 Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

(1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus vaidlustada hindeid aineõpetaja ja klassijuhataja juures.

(2) Aineõpetaja poolt tehtud otsust on õpilasel või tema seaduslikul esindajal õigus vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist.

(3) Hinde vaidlustamiseks teavitatakse esmalt aineõpetajat ja klassijuhatajat. Lahendust leidmata esitatakse kirjalik taotlus koos vastava põhjendusega esmalt kooli direktorile.

(4) Vajadusel vaidlustatakse hinne kooli hoolekogus, õppenõukogus või haldusjärelevalvet teostava isiku juures.

§ 20 Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

(1) Kool teavitab õpilasi ning vanemaid õppe ja kasvatus korraldusest koolis vahetu suhtlemise teel, e-kooli ja kooli kodulehekülje kaudu.

(2) Lapsevanemad on kohustatud kooli teavitama oma kontaktandmetest ja nende muutumisest.

(3) Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele, algklassides õpilase vanematele teatavaks õppeperioodi algul.

(4) Kool korraldab õpilase ja vanemate teavitamise edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilasele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

(5) Kool korraldab õpilase ja lastevanemate nõustamise õpilase arengu toetamiseks, arenguveestluse, tugispetsialistide teenuse, koolituste jms kaudu.

(6) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaastas arenguveestlus. Vestluses osalevad klassijuhataja, õpilane ja lapsevanem või hooldaja.

(7) Arenguveestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguveestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguveestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguveestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

§ 21 Õpilase arengu ja õppimise toetamise ning tugiteenuste rakendamise kord ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

(1) Eesmärgid

- 1) Korra eesmärgiks on toetada õpilase individuaalset arengut.
- 2) Selgitada välja õpilase vajadus saada tuge ja õpilase hariduslik erivajadus.
- 3) Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamise, toe rakendamise, rakendatud toe tõhususe vaatluse ja analüüsi kord.
- 4) Tuge vajavate õpilaste pedagoogilis-psühholoogiliste hindamiste või muude uuringute vajaduse väljaselgitamise kord.
- 5) Tuge vajavatele õpilastele tugimeetmete rakendamise kord.

(2) Tuge vajav õpilane

- 1) Andekas õpilane.
- 2) Õpilane, kelle on takistusi koolikohustuse täitmisel (üldine tugi).
- 3) Õpilane, kellel on mahajäämus õpitulemuste saavutamisel (üldine tugi).
- 4) Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena.
- 5) Õpilane, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest (tõhustatud tugi):
 1. pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes
 2. pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
 3. pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
 4. õpet eriklassis.
- 6) Õpilane, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelega puudest või liitpuudest vajab (eritugi):
 1. puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga;
 2. osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.
- 7) Käitumisraskustega õpilased.
- 8) Nõrga tervisega õpilased.
- 9) Uusimmigrandid.
- 10) Koolikeelest erineva emakeelega õpilased.

(3) Toe vajaduse märkamine ja väljaselgitamine

- 1) Õpilase arengust tulenevat toe vajaduste õigeaegne märkamine:
 1. Õpilase toe vajaduse märkaja on aineõpetaja, klassijuhataja, logopeed, eripedagoog, psühholoog ja sotsiaalpedagoog;
 2. Lisainfot lapse senise arengu kohta saab õpetaja lapsevanemalt;
 3. Tuge vajavast õpilasest informeeritakse haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijat (edaspidi HEVKO), õppealajuhatajat, klassijuhatajat;
 4. Õppenõukogu õppetöö analüüsis esitavad klassijuhatajad või aineõpetajad ülevaate õpilastest, kellel on tekkinud mahajäämus õpitulemuste saavutamisel.

2) Toe vajaduste väljaselgitamine:

1. Toe vajaduse väljaselgitamiseks koostatakse õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart (edaspidi ÕIAJK).
2. Direktor määrab isiku, kes vastutab ÕIAJK täitmise eest. Üldjuhul on selleks HEVKO.
3. ÕIAJK-i avab klassijuhataja.
4. ÕIAJK täitmisel osalevad klassijuhataja ja aineõpetajad, HEVKO, õpiabi õpetaja, eripedagoog, logopeed, psühholoog, sotsiaalpedagoog.
5. ÕIAJK-l fikseeritakse õpilase tugevad ja nõrgad küljed, toe vajaduse olemus ja põhjus, õpilasele rakendatud arengut toetavate meetmete tulemuslikkus.
6. HEVKO eestvedamisel analüüsitakse klassijuhataja, eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi, sotsiaalpedagoogi ja õppealajuhataja ning vajadustel aineõpetajatega (edaspidi koolisisene nõustamismeeskond) ÕIAJK-le kantud õpilase tugevusi, nõrkusi, aineõpetajate ja kooli tugispetsialistide tähelepanekuid ja soovitusi õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks.
7. Kokkuvõtte ja soovitusi õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks tehakse koolisisese nõustamismeeskonna ja õpilase seadusliku esindaja osalusel toimuval arutelul.
8. Kokkuvõttes väljatoodud soovitude tulemusel võib õpilase seaduslik esindaja taodelda oma lapsele pedagoogilis-psühholoogilisi või kliinilisi uuringuid ning vajadusel koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi vms.
9. Õpilase arengut toetava meetme rakendamiseks on vajalik õpilase seadusliku esindaja nõusolek.
10. HEVKO teavitab õpilast ja piiratud teovõimega õpilase puhul õpilase vanemat kirjalikult õpilasele rakendatavast tugimeetmest.
11. Õpilase arengut toetavate meetmete tulemuslikkust hindab koolisisene nõustamismeeskond HEVKO eestvedamisel kaks korda õppeaastas (detsembri- ja maikuu algus) või enne meetme lõppemise tähtaja saabumist.
12. ÕIAJK info on konfidentsiaalne ja kolmandatele osapooltele ei avaldata.

(4) Tugimeetmed ja nende rakendamise kord

1) Kõneravi

1. Kõneravi viib läbi kooli logopeed.
2. Kõneravi vajavad õpilased, kelle suuline ja kirjalik kõne arenevad eakohase normiga võrreldes aeglasemalt või raskendatult.
3. Õpilasele kõneravi rakendamise vajaduse selgitab välja logopeed.
4. Kõneravi vajavad õpilased selgitab logopeed välja septembrikuus, hiljem vastavalt vajadusele.
5. Kõneravi vajavate õpilaste nimekirja kinnitab direktor käskkirjaga.
6. Kõneravi nimekirjast väljaarvamise otsuse teeb direktor vastavalt logopeedi ettepanekule.
7. Kõneravi tunniplaani koostab õppealajuhataja.
8. Kõneravi tunnid kantakse e-kooli.
9. Kõneravi tunnid toimuvad logopeedi poolt koostatud töökava alusel.
10. Kõneravi viiakse läbi rühmatundides 1 – 2 korda nädalas, individuaaltunnid toimuvad vajadusel.
11. Logopeed annab lapsevanemale ja õpetajale tagasisidet ning juhiseid lapse arendamiseks.
12. Kõneravi nimekirjas olevale õpilasele avatakse ÕIAJK.

2) Pikapäevarühm

1. Pikapäevarühmas pakutakse õpilasele järelevalvet ning pedagoogilist juhendamist ja suunamist õppest vaba aja sisustamisel, koduste õpiülesannete täitmisel, huvitegevuses ning huvide arendamisel.
2. Pikapäevarühma kuuluvad üldjuhul I – IV klassi õpilased.
3. Õpilane võetakse pikapäevarühma vastu ja arvatakse sealt välja direktori otsusega ja vanema taotlusel.
4. Pikapäevarühma töökorralduse ja päevakava kehtestab direktor.

3) Õpiabirühm

1. Õpiabirühm avatakse lähtuvalt HEVKO või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovituselt.
2. Õpiabirühma kuuluvad tuge vajavad õpilased.
3. Õpe õpiabirühmas peab olema põhjendatud ja ajaliselt piiritletud.
4. Õpilaste arvu õpiabirühmas määrab direktor, kes arvestab õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu, eripedagoogi, HEVKO või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi.
5. Õpiabirühma vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul õpilase vanema nõusolekust.
6. Õpiabirühma tunniplaani koostab õppealajuhataja.
7. Õpiabi tunnid toimuvad rühma- või individuaaltegevustena;
8. Õpiabirühma töö kohta peetakse arvestust vastavas päevikus.

4) Õpiabi:

1. Aineõpetaja määrab oma aine õpiabi toimumise.
2. Õpitulemustes mahajäämusega õpilastel on õpiabis osalemine kohustuslik.
3. Õpiabi ajal on võimalik ka mitterahuldavat hinnet või vastamata teemat parandada või järele vastata.

5) Individuaalne lisajuhendamine

1. Individuaalne lisajuhendamine toimub kas õpiabis või kokkuleppeliselt muul ajal.
2. Individuaalset lisajuhendamist pakutakse õpitulemustes mahajäämusega õpilasele, ainealastest võistlustest osavõtjatele ja teistele ainekohaselt huvitatud õpilastele.

6) Individuaalse õppekava (IÕK) rakendamine

1. IÕK on õpilase jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks;
2. IÕK koostatakse vajadusel õpilasele:
 - a. kellel ilmneb andekus;
 - b. kellel on õpitulemustes mahajäämus;
 - c. kui õppeaja, õppesisu, õppeprotsessi, õppekeskkonna muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga;
 - d. kui õppeaja, õppesisu, õppeprotsessi, õppekeskkonna muudatuste või kohandustega kaasneb riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine.
3. IÕK koostamiseks on vaja HEVKO, aineõpetaja, õpilase seadusliku esindaja ja klassijuhataja ühist otsust või koolivälise nõustamismeeskonna või erispetsialisti soovitusi;

4. IÕK-s on esitatud õppetöö üldised suunad ning tööplaan õpitulemuse saavutamiseks. Tööplaan koostatakse määratud ajaks õppenädalate kaupa kohandades õppeaine üldist tööplaani õpilasele;
5. Individuaalse õppekava rakendamise otsustab direktor. Rakendamise otsuses tuuakse ära:
 - a. individuaalse õppekava rakendamise põhjused;
 - b. õppeained, millele individuaalne õppekava koostatakse;
 - c. individuaalse õppekava rakendamise aeg;
6. Individuaalse õppekava rakendamise otsus tehakse õpilasele ja tema seaduslikule esindajale e-kooli kaudu teatavaks 5 tööpäeva jooksul selle kinnitamisest.

7) Lihtsustatud õppe rakendamine

1. Lihtsustatud õpet rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja lapsevanema kirjalikku taasesitamist võimaldaval nõusolekul;
2. Õpilasele lihtsustatud õppe rakendamise otsuse kinnitab kooli direktor käskkirjaga.

8) Koolivälise nõustamismeeskonna juurde suunamine

1. Koolisisene nõustamismeeskond võib õpilase seaduslikule esindajale teha ettepaneku küsida kooliväliselt nõustamismeeskonnalt soovitusi õpilase arengu toetamiseks;
2. HEVKO koostab koolivälise nõustamismeeskonna poolt soovitud dokumentatsiooni õpilase kohta ja edastab selle õpilase seaduslikule esindajale ning vajadusel ka koolivälisele nõustamismeeskonnale.

9) Käitumise tugikava koostamine

1. Õpilase käitumisprobleemide korral rakendatakse õpilasele käitumise tugikava;
2. Tugikava koosneb käitumislehest ja vestlustest õpilasega.
3. Tugikava rakendamise ajaks määratakse õpilasele käitumisleht. Õpilane võtab igas õppetunnis õpetajalt arvamuse tunnis enda käitumises kohta. Sama tuleb võtta ka korrapidaja õpetajalt vahetundides käitumise kohta;
4. Tugikava koostamise algatab sotsiaalpedagoog vastavalt vajadusele.
5. Tugikava rakendamise perioodil viib sotsiaalpedagoog läbi arutelu, kus määratakse tegevused käitumise parendamiseks;
6. Käitumislehed ja kokkuvõtted säilitatakse sotsiaalpedagoogi juures.

(5) Kooli poolt võimaldatavad tugiteenused

1) Psühholoogi teenus

1. Psühholoog on kooli tugispetsialist, kellelt õpilane, õpetaja ja lapsevanem saavad konsultatsioone psühholoogilis-pedagoogilistes küsimustes.
2. Koolipsühholoogi töö eesmärgid:
 - a. õpilaste arengu toetamine
 - b. üldise vaimse ja füüsilise turvalisuse ning positiivse koolikliima edendamine
 - c. vaimse tervise probleemide ennetamine
 - d. aidata kaasa käitumis- ja toimetulekuprobleemide ennetamisele
 - e. aidata kaasa koolikiusamise ja –vägivalla ennetamisele

2) Sotsiaalpedagoogi teenus

1. Sotsiaalpedagoog osaleb sotsiaalsete ja toimetulekuprobleemidega riskirühma kuuluvate õpilaste väljaselgitamisel;

2. Sotsiaalpedagoog tegeleb riskirühma kuuluvate õpilaste sotsiaalsete ja toimetulekuprobleemide leevendamisega ning suunab nende sotsiaalset arengut ja korrigeerib käitumist;
3. Sotsiaalpedagoog selgitab välja koolikohustuse täitmata jätnud õpilased ja koolikohustuse täitmata jätmise põhjused. Tegeleb koolikohustuse täitmata jätnud õpilaste ja nende peredega;
4. Sotsiaalpedagoog tegeleb koolivägivalla juhtumitega lahendamise ja ennetamisega;
5. Nõustab sotsiaalsete käitumisprobleemidega õpilasi ja nende vanemaid.

3) Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO)

1. Teeb tuge vajava õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koostööd õpilase seadusliku esindajaga, tugispetsialistidega, õpetajatega, kooli juhtkonnaga;
2. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks;
3. Koordineerib tugispetsialistide ja õpetajate koostööd koolis ning vastavate asutustega väljaspool kooli.

4) Eripedagoog

1. Valib sobiva õppemetoodika, õppematerjalid ning arendab õpilase õpioskuste ja enesekontrolli kujundamist, aitab luua õppeainete vahelisi seoseid ning suunab kasutama õpilasele sobivaid strateegiaid õppematerjali omandamiseks;
2. Teeb koostöös klassiõpetaja, aineõpetaja ja teiste spetsialistidega ja esitab ettepanekuid õpiabi vajavate õpilaste suunamiseks õpiabi rühma;
3. Koostab vajalikud töökavad;
4. Osaleb õpilase individuaalse arengu kaardi täitmisel;
5. Hoiab end kursis tuge vajava õpilase õpitulemustega.

5) Andekate õpilaste täiendav arendamine

1. Andeka õpilase väljaselgitamisele ja tema arenguvajadusele pööravad tähelepanu aineõpetajad, ringijuhid, tugispetsialistid ja klassijuhatajad;
2. Andekale õpilasele pakutakse koolis arengut toetavate meetmete rakendamist;
3. Andeka õpilase toetamise meetmed koolis:
 - a. täiendav juhendamine;
 - b. tunniväline toetamine (aineringid, projektides osalemine, individuaalsed konsultatsioonid jms);
 - c. ettevalmistav töö aineolümpiaadideks, konkurssideks jms;
 - d. teadus- või haridusasutuste programmides osalemise võimaldamine;
 - e. vajadusel IÕK rakendamine.

(6) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

1. Hariduslike erivajadustega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis.
2. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koostööd tugispetsialistide ja õpetajate vahel korraldab direktori poolt määratud haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija.
3. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks kasutatakse seadusega ettenähtud õppekoormuse ja kohustuslike õppeainete nädalatundide arvust tulenevaid võimalusi.

§ 22 Karjääriõppe korraldamine

(1) Karjääriõppe eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuuskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.

(2) Karjääriõppe sihtrühmadeks on õpilased, lapsevanemad, elukestva õppe alal ka õpetajad.

(3) Prioriteetsed rühmad on iga kooliastme viimase klassi õpilased.

(4) Koolis tagatakse karjääriteenuste kättesaadavus järgmiselt:

1) Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte.

2) Valikaine „Karjääriõpetus“ lõpuklassi õpilastele võimaldab käsitleda teemasid, mis kujundavad õpilastes huvi tööturul toimuva vastu, arendavad otsustamisvõimet ja valmisolekut elukestvaks õppeks.

3) Tunnivälise tegevuse käigus toimuvad projektipäevad, õppekäigud, töövarjupäevad ettevõtetes toetavad karjääriotsuste tegemist.

4) Karjääriinõustamisteenus tagatakse õpilasele, lapsevanemale ja õpetajale koostöös teiste vastavate asutustega.

§ 23 Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

(1) Õpetajad teevad koostööd õppekava ja kodukorra rakendamiseks ning õpilaste arengu toetamiseks.

(2) Koostöö on pidev ja väljendub õppenõukogude, töökoosolekute, lõimitud õppe, ainenädalate ja kooli sündmuste läbiviimisel.

(3) Õpetajad koostavad oma töö planeerimiseks igas õppeaines töökava.

(4) Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Õpetaja töökavas toob õpetaja esile õppe sisu ja õpitulemuste jaotumise õppe käigus. Töökava on tegevuskava, mis kajastab õpitulemusi, ajakulu, õppe sisu ja õppetegevusi sh koostööd.

(5) Õpetaja töökava koostatakse hiljemalt kaks nädalat enne uue trimestri algust. Õpetaja töökava on õpilastele kättesaadav uue aine või trimestri esimesest päevast alates.

§ 24 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava ja hariduslikest erivajadustest tulenevate tingimuste rakendamine

(1) Lihtsustatud õppe ja õppe-kasvatuseesmärgid

Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end rahva liikmena ja riigi kodanikuna.

Lihtsustatud õppes rõhutatakse järgmist:

1) õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;

2) õpilane armastab kodumaad;

3) õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;

4) õpilane tunneb ja järgib võimetekohaselt õigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;

5) õpilane hoidub eetilistelt valedest ahvatlustest ja ettepanekutest;

6) õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;

- 7) õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda säästes;
- 8) õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;
- 9) õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nõu küsida, otsustada ja vastutust kanda;
- 10) õpilane on valmis koostööks;
- 11) õpilane osaleb võimetele vastavas täiendõppes;
- 12) õpilane mõistab lihtsat teavet, oskab teavet hankida (sh internetist);
- 13) õpilane valdab järgmisi elementaarskusi: vaatlemine, kuulamine ja kõne mõistmine, kõnelemine, lugemine, kirjutamine, arvutamine;
- 14) õpilane mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile, on valmis endale otsima sobivat tööd;
- 15) õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse põhitõed

- 1) Igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Arendamine ja õpetamine on ühtne eesmärgistatud protsess. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid, arengutaset ja teisi individuaalseid iseärasusi.
- 2) Lihtsustatud õppes peetakse oluliseks samu humanistlikke seisukohti, mida püstitab põhikooli riiklik õppekava. Õppe- ja kasvatustegevuses pööratakse tähelepanu oma võimaluste ja piirangute teadvustamisele, iga õpilase individuaalse eripära arvestamisele, sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduse mõistmisele, teistele ja endale ohtlikust käitumisest hoidumisele.
- 3) Taotletakse iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Arendamine toimub iga lapse arengutaseme ja -võimaluste hindamise alusel.
- 4) Õppe- ja kasvatustöös arvestatakse konkreetse kooli ja klassi õpilastega. Tähtis on koostöö eripedagoogiga, aineõpetajatega, lapsevanematega, kutseõppe korraldajatega, omavalitsuse esindajatega, vajaduse korral spetsialistidega ja/või väljastpoolt kooli ja õpilastega.

(3) Lihtsustatud õppe põhimõtted

- 1) Vajaduse korral koostatakse õpilastele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilastele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.
- 2) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpilased omandavad igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimimisviisid. Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige.
- 3) Taotletakse õpetamist, kasvatamist ja arengu toetamist valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teooriaid käsitletakse minimaalselt, nende ülesandeks on üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud. Praktilised oskused konkretiseeritakse õpitulemustes. Praktiliste oskuste omandamisel toetatakse emakeeles (suhtlemine, teabe hankimine), matemaatikas jt ainetes omandatud teadmiste ja oskuste. Seosed eri ainevaldkondade vahel kujunevad üldõppe või selle elementide rakendamise, õpetust läbivate teemade, õppeülesannete, -meetodite ja -viiside abil.
- 4) Lihtsustatud õppes suunatakse õpilast omandama sotsiaalseid kogemusi; täitma ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel.
- 5) Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õppitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Oluline on õpetaja ja õpilaste emotsionaalne kontakt ühistegevuses, õppe jõukohasus, heatahtlik ja toetav miljö.

Õpioskuste kujunemist soodustavad õpetaja ja lastevanemate sagedased kontaktid (ühised nõudmised, samalaadne abi).

(4) Lihtsustatud õppe õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused **Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 1.–2. klassis**

1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on taju, mõtlemine on kaemuslik-praktiline, areneb kaemuslik-kujundilise mõtlemise suunas, tegevusega kaasnev kõne on vähene. Õppetöös on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üld-ja aineõpetuse kombineeritud variant. Soovitatav on õppimine praktilise tegevuse ja didaktilise mängu kaudu. Õppematerjal esitatakse õpilastele jõukohases mahus, õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt pedagoog.

2) Õpetuse põhitaotluseks on õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine koostegevuse ja matkimise tasandil: kuulamine, vaatlemine, matkimine, tegutsemine näidise järgi, võrdlemine, rühmitamine, adekvaatne reageerimine korraldustele, osalemine dialoogis, produktiivse tegevuse tulemusele orienteerumine, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine, oma välimuse ja õppevahendite korrashoid, omandatud praktilise tegevuse (toimingute) struktuuri ettekujutamine. Õpilased omandavad elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse.

3) Rõhuasetus on oma mina teadvustamisel (MINA ise) ning MINA – MEIE suhtel: kontakt ja koostegevus täiskasvanuga (pedagoogiga), koostegevus klassikaaslastega, osalemine õpitud süžee mängudes ja dramatiseeringutes.

4) Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad. Seetõttu varieeritakse vastavalt õpilaste individuaalsetele iseärasustele õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuse omandamiseks kuluvat aega.

5) Väärtuskasvatuses kasutatakse ülesandeid, kus on vaja hinnata käitumisakte põhimõttel ÕIGE – VALE, motiivi TAHAN kõrval õpitakse lähtuma ka motiivist ON VAJA.

6) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada õpilase eneseusku ja käitumist õpilase rollis.

Taotletavad üldpädevused 1.–2. klassis

2. klassi lõpuks õpilane:

1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;

2) eristab oma-võõrast-ühist;

3) hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust;

4) märkab ilu;

5) kuulab ja vastab küsimustele;

6) kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;

7) osaleb klassi ühistegevuses (sh õpitud süžee mängudes);

8) käitub tuttavas situatsioonis viisakalt;

9) hindab käitumisakte õige/vale-, meeldib / ei meeldi -tasandil;

10) oskab looduses käituda õpitu ulatuses ning hinnata oma ja teiste käitumist looduses õige/vale -põhimõttel;

11) täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi;

12) selgitab mõisteid ööpäev ja aastaajad;

13) leiab paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajaliku teabe (suunamisel);

14) vaatleb esemeid ja märkab nende erinevusi;

15) eristab objekte ja nende kujutisi kuju, suuruse ja värvuse järgi; tajub ruumisuhteid esemete ja kujutiste ning nende osade vahel;

16) võrdleb ja rühmitab esemeid ja kujutisi erinevate tajutavate tunnuste alusel;

17) viib kokku eseme või kujutluse ja keelelise väljendi, tunneb tuttavaid esemeid kirjelduse järgi;

- 18) väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausetega;
- 19) kujutab ette ja modelleerib lühitekstis kirjeldatud situatsiooni;
- 20) loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;
- 21) arvutab 20 piires.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused 3.-5. klassis

- 1)  pilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, hakkab kujunema sisek ne, areneb elementaarne verbaalne mõtlemine. Sisek ne kujunemine võimaldab arendada õpitegevuse kavandamist-reguleerimist: orienteerumine ülesandes, planeerimine, algoritmide valik ja kasutamine, enesekontroll.  pioskuste seisukohalt on oluline õppeülesannete teadvustamine, st oma tegevuse refleksioon.
- 2) P hitaotluseks on kujundada õpilaste roll ja õpioskused, h alestada õpilast suhtuma õppimisse positiivselt.
- 3)  ppekavaterviku kujundamise aluseks on suhted MINA/MEIE/KODU/KOHT (paikkond).
- 4) Lugemine, kirjutamine, arvutamine, orienteerumine tekstis ja tekstiloome, vaatlus ning v rdlusoskus jne omandatakse tasemel, mis võimaldab neid hiljem kasutada ainealaste teadmiste ning t oskuste omandamiseks.
- 5) V artuskasvatuses on esikohal k itumisaktide teadvustamine ja nende hindamine moraalinormidele vastavuse aspektist. Eesmärk on viisakas ja reeglitekohane käitumine tuttavates situatsioonides.
- 6) Oluline on kujundada ja toetada õpilase rolli ning valmistada õpilasi ette uute õppeainete (sh t  petuse)  ppimiseks alates 6. klassist.

Taotletavad pädevused 3.-5. klassis

5. klassi lõpuks õpilane:

- 1) osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast;
- 2) alustab ja jätkab dialoogi;
- 3) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid;
- 4) arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi k itumisaktide hindamisel, väljendab k itumisaktis ilmnenuid iseloomuomadusi;
- 5) kirjeldab oma käitumist konfliktsituatsioonis;
- 6) hoidub kaaslast kahjustavast käitumisest;
- 7) väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);
- 8) mõistab omandisuhteid OMA – VÕÕRAS – ÜHINE- tasandil ja käitub vastavalt;
- 9) eristab fantaasiat ja reaalsust;
- 10) hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis, hoidub loodust kahjustavast käitumisest;
- 11) täidab ülesandeid eeskju, näidise ja õpitud oskuse piires verbaalse korralduse (sh kirjaliku instruksiooni) järgi;
- 12)  pib üksi, klassis ning kodus, osaleb  hist os;
- 13) kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);
- 14) kirjeldab oma tegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele;
- 15) kasutab õpitud enesekontrolliv tteid (resultaadi kontroll, operatsioonaalne kontroll);
- 16) mõistab ruumi ja aja suhteid, väljendab neid kõnes;
- 17) vaatab sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab objekte ja nähtusi, kui r hmitusalus on antud;
- 18) eristab tuttavates situatsioonides ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki;
- 19) loeb jõukohast õppeteksti ladusalt, tõlgendab õpitud oma sõnadega, kujutab kirjeldatud objekte ja situatsioone ette;
- 20) vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 6.-7. klassis

- 1) Laste juhtivaks tunnetusprotsessiks on endiselt mälu. Verbaalse mõtlemise areng võimaldab mõista lihtsamaid teooriaid, süstematiseerida praktilisi ja vaimseid kujutlusi.
- 2) Põhitaotlus on elementaarse teoreetilise mõtteviisi ja tööharjumuste kujundamine, rollisuhtlemise teadvustamine.
- 3) Õppekavaterviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/KODUKOHT – suhted EESTIGA.
- 4) Õpilased omandavad ladusa lugemisoskuse ning koostavad kirjalikke lühitekste, mida kasutatakse omandatud teadmiste ja oskuste kinnistamiseks ning süstematiseerimiseks ja õpetaja suunamisel uute teadmiste omandamiseks. Oluliselt tõuseb tööõpetuse osakaal, mis soodustab oma tegevuse struktuuri teadvustamist, praktiliste baasoskuste omandamist ja kestva töö harjumuste kujunemist.
- 5) Väärtuskasvatuses on olulisel kohal suhtlusprobleemide lahendamine ning viisakas ja reeglitekohane käitumine erinevates situatsioonides.
- 6) Õpetaja olulisim ülesanne on õpilase rolli toetamine lastel ning uute praktilise ja vaimse töö oskuste kujundamine. Tähelepanu vajab teemade ja töövõtete integreerimine eri õppeainetes.

Taotlevad pädevused 6.-7. klassis

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) lahendab konflikte rahumeelselt;
- 2) selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslastele;
- 3) täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid, käitub vastavalt rollile;
- 4) käitub viisakalt, tunneb kombeid;
- 5) tegutseb vastavalt päevakavale;
- 6) tunneb tervisliku eluviisi põhitõdesid ja järgib neid;
- 7) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest;
- 8) kirjeldab oma käitumist, hindab seda ja vajaduse korral korrigeerib;
- 9) mõistab töö vajalikkust;
- 10) kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid;
- 11) oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda;
- 12) täidab õpitud erialal tööülesandeid, kasutab juhendaja abi;
- 13) valdab omandatud õpitoimingute struktuuri: formeerib ülesande, kavandab tegevuse, täidab ülesande, kontrollib ja hindab tulemist;
- 14) teeb vaatluse põhjal järeldusi;
- 15) kirjeldab oma praktilisi ja vaimset tegevust;
- 16) loeb lodusalt, hangib informatsiooni oma teadmistele vastavast tekstist;
- 17) loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit;
- 18) teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast;
- 19) valdab emakeele praktilist grammatikat, st mõistab ja kasutab süntaktilisi konstruktsioone nende tähendust arvestades.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 8.-9. klassis

- 1) Juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, kuid verbaalse mõtlemise osakaal tõuseb. Uute teadmiste omandamisel suureneb funktsionaalse lugemise osatähtsus, õpilased omandavad oskuse teha märkmeid ja neid kasutada, täita ülesandeid suuliste ja kirjalike juhendite järgi.
- 2) Õpetuse põhitaotlus on õpilase sotsialiseerumine ühiskonnas: valmisolek eluks perekonnas, osalemiseks tööturul, jõukohaseks kutse- ja täiendõppeks.
- 3) Õppekavaterviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/EESTI – suhted MAAILMAGA.

4) Väärtuskasvatases on esikohal demokraatia põhimõtteid (tolerantsust) toetava kodaniku kasvatamine, kes oskab ja tahab käituda sotsiaalsetele normidele vastavalt, püüab lahendada konfliktsituatsioone kokkulepete teel.

5) Õpetaja ülesanne on toetada õpilaste sotsialiseerumist ja toimetulekuoskuste kujunemist (kodud, tööturul, ühiskonnas), soodustada teabe iseseisva hankimise ja kasutamise oskuse kujunemist, mõjutada väärtushinnanguid.

Taotletavad pädevused 8.-9. klassis

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga;
- 2) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega;
- 3) järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli;
- 4) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetilisel või õiguslikult valedele ettepanekutele;
- 5) tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna;
- 6) hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus (sh tööturul);
- 7) teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalnorme arvestades;
- 8) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest (sh perekonnas), tunneb vastutust oma tegude eest;
- 9) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 10) eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsikas;
- 11) kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekterib), koostab tarbekirja;
- 12) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas;
- 13) teab kutseõppe ja täiendõppe võimalusi;
- 14) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid;
- 15) mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid;
- 16) väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.

5. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati

Õppeained/ klassid	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel					2	2	2	2	2
matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
ajalugu						1	2	2	1
inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Vaba tunniressurss:			2	2	2	2	2	2	2
informaatika			1	1	1	1	1	1	1
loovtöö								1	
kõnearendus			1	1	1	1	1		
karjääriõpetus									1

nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32
---------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----

(5) Lihtsustatud õppe õppekorraldus

- 1) Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtte. Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas, üldõpetuslik õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
- 2) Vajaduse korral koostakse õpilasele individuaalne õppekava. Nõustamiskomisjoni soovitusel kirjeldatakse individuaalses õppekavas õpitulemuste vähendamine või asendamine. Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul vanem ning vajadusel õpetajaid ja tugispetsialiste.
- 3) Õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Valikõppeainetele ja valitud tööõpetuse suunale koostab kool ainekavad.
- 4) Võõrkeelena õpetatakse ühte keelt, mille valib kool, arvestades oma võimalusi ja õpilaste soove. Võõrkeele õpe algab 5. klassist.
- 5) Lihtsustatud õppel olevatele õpilastele võib kohaldada tunnijaotusplaani erinevat tunnijaotusplaani (sealhulgas liita ja ümber kujundada õppeaineid), välja arvatud tööõpetuse osas. Sealjuures tuleb tagada õpilastele võimalused lihtsustatud õppe õpitulemuste saavutamiseks järgmiselt:
 1. 3.-5. klassi õpitulemused hiljemalt 5. klassi lõpuks;
 2. 6.-7. klassi õpitulemused 7. klassi lõpuks;
 3. 8.-9. klassi õpitulemused põhikooli lõpuks.
- 6) Lihtsustatud õppel olevate õpilaste klassis rakendatakse erisusi tunnijaotusplaanis hoolekogu nõusolekul ja see kehtestatakse kooli õppekavas.
- 7) Läbivad teemad määratakse kooli õppekavas, kohandades või muutes vajaduse korral põhikooli riikliku õppekava läbivaid teemasid.

(6) Individuaalse õppekava alusel õppivaid ja lihtsustatud õppel olevaid põhikooli õpilasi hinnatakse üldjuhul järgmiselt:

- 1) hinne "5" – õpilasel on kasutada struktureeritud õppetekst ja jõukohastatud töökorraldused, õpilane valib iseseisvalt kasutamiseks vajalikke abistavaid vahendeid, suudab planeerida oma tegevust, ei vaja pidevat õpetaja juhendamist ning suudab õppeülesande praktiliselt vigadeta täita;
- 2) hinne „4“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, valib vajaliku(d) abistava(d) vahendi(d) valikuks antud näitlike vahendite hulgast, vajab õpetaja osalust oma õppetöö planeerimisel ning suudab õppeülesande täita väiksemate eksimustega;
- 3) hinne „3“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, vajab pidevat õpetaja juhendamist näitlike vahendite või materjalide valikuks ja lisaselgitusi oma õppetöö (sh kontrolltöö) korraldamiseks, suudab seejuures õppeülesande täita rahuldaval tasemel.

(7) Põhikooli lõpetamine lihtsustatud õppes

Lihtsustatud õpet rakendatud õpilasele väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus, kui ta viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad“ ning ta on sooritanud eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami. Kooli valitud eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

§ 25 Lisaõpe

(1) Kooli pidaja otsusel võib põhikoolis pakkuda lisaõpet lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppe alusel põhikooli lõpetanutele ning põhikooli riikliku õppekava järgi põhikooli lõpetanutele, kellele tulenevalt hariduslikust erivajadusest on vaja pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või tööturule üleminekuks.

(2) Lisaõppesse võetakse õpilasi, kes on saanud põhikooli lõputunnistuse samal aastal ja kes ei ole valmis õpinguid jätkama või tööturule suunduma või kes ei pääsenud soovitud õppeasutusse. Lisaõppes osalevatele õpilastele kohaldatakse õigusaktides statsionaarses õppes põhiharidust omandavate õpilaste kohta sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

(3) Lisaõpe kestab ühe õppeaasta. Lisaõppes osalejale võimaldatakse juhendatud õpet 1050 õppetunni ulatuses. Juhendatud õpe koosneb üldhariduslikust õppest, kutsealasest ettevalmistusest ning sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste arendamisest. Kutsealast ettevalmistust tehakse koostöös kohase kutseõppeasutuse või tööandjaga.

(4) Igale õpilasele koostatakse üleminekuplaan, kus määratakse tema konkreetne õppe sisu ja päevakava. Üleminekuplaani koostamisel arvestatakse õpilase teadmisi ja oskusi, õpilase ning vanema soove ja vajadusi ning kooli võimalusi.

§ 26 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

(1) Kooli õppekava kehtestab direktor.

(2) Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

§ 27 Rakendussätted

Kooli õppekava jõustub 01.09.2013.a.